Tommi Maasilta

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle
YmV@eduskunta.fi
[Etunimi Sukunimi]
[Katuosoite]
[Postinumero-osoite]

[Viite]

HE 96/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä.

Yleistä

Esityksessä säädettäisiin Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vastuulle kuuluvan alueiden pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen järjestämistä koskevan tehtävän kustannusten jakamisesta. Hakija, kiinteistön omistaja tai haltija taikka kunta osallistuisi alueen pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen kustannuksiin.

Nykylain mukaisesti Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on vastannut alueen pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen järjestämisen kustannuksista kokonaan yksin, eikä järjestämistehtävän kustannusten jakaminen ole ollut mahdollista sen jälkeen, kun tukilaki (246/2019) tuli voimaan.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi vastata kustannuksista kokonaan, jos se olisi välttämätöntä yleisen ympäristöedun kannalta taikka jos pilaantuneisuudesta aiheutuisi tai uhkaisi aiheutua erityisen vakavaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai yksilön asuinympäristölle.

Esityksen tavoitteena olisi parantaa alueiden pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen järjestämiseen osoitetun valtion määrärahan vaikuttavuutta siten, että järjestämistehtävän piiriin saataisiin aiempaa enemmän ja

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

merkittävämpiä kohteita. Yhteistyöosapuoli kustannusten jakamisessa tulisi olemaan lähes aina kunta.

Lainsäädännölliset ja taloudelliset vaikutukset

Arvion mukaan pilaantuneisuuden selvittämisen ja puhdistamisen tukemista koskeviin valtion määrärahoihin ei ole tulossa jatkossa korotuksia nykyiseen tasoon verrattuna, joten kustannustason noustessa on mahdollista, että kohteita pystyttäisiin vuositasolla selvittämään/puhdistamaan nykyistä vähemmän.

Esityksen mukaan valtion määrärahan käytön lisäksi taloudelliset vaikutukset kohdistuisivat lähinnä kuntiin. Kunnat ovat pääosin hakijoina sekä valtionavustuksissa että järjestämistehtävässä. Esityksen mukaan kuntien kustannukset eivät pääsääntöisesti kasvaisi.

Paikallisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten erityisosaamisella on ollut kuntien näkökulmasta merkitystä hankkeiden mahdollistajana, koska monelle kunnalle tällaiset hankkeet olisivat olleet usein haastavia toteuttaa. Tiivis yhteistyö valtion ja kuntien viranomaisten kanssa on myös jatkossa tärkeää mm. paikallisten ympäristö- ja terveysriskien arvioinnin kannalta.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan ensisijaisesti tulisi kasvattaa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja saamia vuosittaisia määrärahoja pilaantuneiden alueiden selvittämiseen ja puhdistamiseen, eikä kohdistaa kustannusvastuuta kuntien harteille. Voi olla, että lakiesityksen tavoite saada enemmän kohteita selvittäminen ja puhdistamisen piiriin ei tule toteutumaan, sillä kunnan osittainen kustannusvastuu saattaa johtaa siihen, ettei joissakin kunnissa kohteita voida selvittää tai puhdistaa lainkaan kunnan resurssien ja pima-asiantuntemuksen puutteen vuoksi.

EU:n komission antaman maaperädirektiiviehdotuksen (COM (2023) 416) artikloissa 14 ja 15 edellytetään jäsenvaltioiden ryhtyvän toimiin alueiden pilaantuneisuuden selvittämiseksi ja puhdistamiseksi. Direktiivin täytäntöönpano saattaa johtaa merkittäviin velvoitteisiin ja lisäkustannuksiin kunnille, etenkin jos kuntien tulee selvittää ja puhdistaa myös ns. isännättömiä kohteita. Kuntaliitto esittääkin huolensa siitä, että uudet velvoitteet ja samalla kansallisen tuen pieneneminen voi johtaa kunnat kohtuuttomaan tilanteeseen.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tommi Maasilta
ympäristöpäällikkö

Liite HE_96_2023_vp_KLdia

Jakelu [Jakelu]

Tiedoksi Kuntaliiton kirjaamo

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi